

Ett halvt ark papper – August Strindberg

Sista flyttningslasset hade gått, hyresgästen, en ung man med sorgflor på hatten, vandrade ännu en gång genom våningen för att se om han glömt något. Nej, han hade icke glömt något, absolut ingenting, och så gick han ut, i tamburen, fast besluten att icke mer tänka på det han upplevt i denna våning. Men se, i tamburen, invid telefonen, satt ett halvt ark papper fastnubbat och det var fullskrivet med flera stilar, ibland redigt med bläck, annat klottrat med blyerts eller rödpenna. Där stod det, hela denna vackra historia, som avspelats på den korta tiden av två år, allt han ville glömma stod där, ett stycke mänskoliv på ett halvt ark papper. Han tog ner arket, det var sådant där solgult konceptpapper, som det lyser av. Han lade det på salskakelugnens kapp, och lutad över detsamma läste han. Först stod hennes namn: Alice, det vackraste namn han då visste, därför att det var hans fästmö. Och numret – 15 11. Det såg ut som ett psalmnummer i kyrkan. Därpå stod: Banken. Det var hans arbete, det heliga arbetet, som gav brödet, hemmet och makan, grunden till existensen. Men det var överstruket! Ty banken hade störtat, men han hade räddats över på en annan bank, dock efter en kort tid av mycken oro.

Så kom det. Blomsterhandeln och hyrkusken. Det var förlovningen, då han hade fickan full av pengar. Därpå: möbelhandlaren, tapetseraren: han sätter bo. Expressbyrån: de flyttar in.

Operans biljettkontor: 50 50. De är nygifta och går på Operan om söndagarna. Deras bästa stunder då de själva sitter tysta, och råkas i skönhet och harmoni i sagolandet på andra sidan ridån. Här följer ett mansnamn, som är överstruket. Det var en vän, som nått en viss höjd i samhället, men som icke kunde bära lyckan, utan föll, ohjälpligt, och måste resa långt bort. Så bräckligt är det!

Här synes något nytt ha inträtt i makarnas liv. Det står, med en fruntimmershand, och blyertspenna: "Frun". Vilken fru? – Jo, den med den stora kappan och det vänliga deltagande

ansiktet, som kommer så tyst, och aldrig går genom salen, utan tar korridorvägen till sängkammaren. Under hennes namn står Doktor L.

För första gången dyker här upp namnet på en släkting. Det står "Mamma". Det är svärmodern, som diskret hållit sig undan för att icke störa de nygifta, men nu påkallas i nödens stund, och kommer med glädje, eftersom hon behövs. Här börjar ett stort klotter med blått och rött. Kommissionskontoret: jungfrun har flyttat, eller skall en ny anställas? Apoteket. Hm! Det mörknar! Mejeribolaget. Här rekvireras mjölk, tuberkelfri.

Kryddboden, slaktaren etc. Huset börjar skötas per telefon; då är husmodern icke på sin plats. Nej. Ty hon ligger till sängs. Det som sedan följde kunde *han* icke läsa, ty det börjar skymma för hans ögon, som det måtte göra för den drunknande på havet, när han skall se igenom salt vatten. Men där stod: Begravningsbyrån. Det talar ju nog! – En större och en mindre, underförstått: kista. Och i parentes var skrivet: av stoft.

Sedan stod där intet mer! Stoft slutade det med, och det gör det. Men han tog solpapperet, kysste det och lade det i sin bröstficka. På två minuter hade han genomlevat två år av sitt liv.

Han var icke böjd, när han gick ut, han bar tvärtom sitt huvud högt, som en lycklig och stolt människa, ty han kände att han dock ägt det skönaste. Hur många arma, som aldrig fått det!

Frågor att besvara

1. Vad handlar novellen om? Skriv en kort sammanfattning på tre meningar där du sammanfattar det viktigaste i novellen.
2. Redan i novellens första mening kan läsaren förstå att något sorgligt har hänt den unge mannen. Strindberg säger inte rätt ut vad som har hänt. Hur skriver han?
3. Vad menar Strindberg med meningen ”ett stycke människoliv på ett halvt ark papper”?
4. Vad är det för ark (papper) som mannen läser?
5. Vem är frun med den stora kappan och det vänliga deltagande ansiktet? Varför skriver inte författaren ut vem hon är utan lämnar åt läsaren att fundera? Vilken effekt ger detta?
6. Vad har hänt mannens fru? Hur får man som läsare reda på det?
7. Vad är det sista som står på arket? Vad betyder det?
8. Hur känner sig mannen när han stiger ut genom bostaden? Varför känner han sig på detta sätt, trots det som hänt honom, tror du?
9. Vad tyckte du om Strindbergs korta berättelse? Motivera ditt svar!

Skicka svaren på frågorna till Herr Clenows mailbox. Du får gärna diskutera frågorna och svaren med en kompis, men svaren ska vara dina egna, och kompisen får skicka in sina egna svar. Det är ingen fara om du inte kan svara på alla frågor, men gör ett försök. Ibland finns det inga rätta svar, utan det är dina egna funderingar som är viktiga och intressanta.

Betygskriterier

Ur de nationella betygskriterierna

Eleven skall

kunna tillgodogöra sig det väsentliga i en text som är relevant för eleven själv och för den valda studieinriktningen samt för eleven som samhällsmedborgare,

kunna formulera egna tankar och iakttagelser och göra egna bedömningar vid läsning av /.../ texter från olika tider och kulturer,

Novellen ingår som en del av ett större projekt, och därför betygsätts inte dina svar på dessa novellfrågor för sig.